

TEATAJA

Haaslava valla infoleht

Nr 2 (187) veebruar 2010

Õnne ja õitsengut meie kodumaale!

Vallavolikogu

Vallavalitsus

Mis mulle meeldib Eestimaal

Mulle meeldivad me rohekad metsad,
me vapralt võidetud vaba maa.
Mulle meeldib me sinakas meri,
rahulikult ilus, kurjalt võimas.

Mulle meeldivad me vaprud mehed,
kes oma eluga riskides hoiavad rahu
me maal.

Mulle meeldivad me ilusad naised,
keda tullakse vaatama ka kaugetelt
maadelt.

Mulle meeldib me riigikord,
et oleme ikka vabariik.
Mulle meeldib isegi me president,
kes aitab meid raskel ajal.

Mulle meeldib me vabadus,
et niigi kaua oleme olnud iseseisvad.
Mulle meeldib ka see,
et keegi ei kipu meid vallutama.

Mulle meeldivad me koolid,
kus õpetajad head ja õpilased
omapärased.
Mulle meeldib me kool,
mis isegi läbi raskuste ellu on jäänud.

Aga kõige rohkem meeldib mulle see,
et saan end kutsuda eestlaseks.
Saan rõhutada meie tarkust,
vabadust ja iseseisvust.

Rasmus Annok
8. klass

Miks ma armastan Eestimaad

Kallid daamid ja härrad, head kaasmaalased.
Ilmselt arvab enamik teist, et Eesti on üks hea koht, kus
elada. Selles on teil paljuski õigus. Meil on kena loodus ja
meie riigi väikese pindala kohta elutseb siin palju loomi ja
linde. Neil on mitmekülgsed elupaigad, nagu metsad, sood,
rabad ja pändmaastikud. Võib küll tunduda, et ainult meie
kodumaale iseäraseid liike pole palju, kuid näiteks Eestisse
tulnud välismaalased on meeldivalt üllatunud, nähes siinsetel
aladel hulgaliselt toonekurgi.

Meil on juurdepääs Läänemerele, kuid kahjuks on see suur
veekogu ohustatud sõjaajast siia jäänud miinidest ning
muudest keskkonnale kahjulikest jäätmetest. Samuti võib
merre peagi rajatavast idanaabrite gaasitrassist tuleneda

erinevaid keskkonnaohte. Just meie ligipääsust merele olid
huvitatud mitmed kunagised või praegused suurriigid ning
soodsa asupaiga pärast tahetigi, et Maarjamaa oleks osa just
nende territooriumist. Meeldiv on, et meil on nii ilusalt kõlav
oma keel – eesti keel. Tuleb aga meeles pidada, et eesti keelt
kõneleb emakeelena vaid pisut üle miljoni inimese, seepärast
tuleks ka igapäevaselt jälgida, et oma emakeelt korrektselt
kõneleksime ega pruugiks liigselt laensõnu.

Just kõigi eelmainitud heade külgede pärast peaksime kokku
hoidma ja püüdma oma magusat vabadust säilitada.

Andre-Loit Valli
5. klass

Olümpiamängud kuningriigis

Oli südatalv. Väljas olid külmakraadid ning sadas laia lund.
Kuna lund oli väga palju, otsustas kuningas korraldada
mängud, mis oleks seotud lumega. Kuningal oli vaja leida
oma ainsale kallile tütrele hea ja väärikas mees. Seepärast
korraldatigi suured taliolümpiamängud, kuhu võisid tulla
tublid mehed üle kogu kuningriigi. Mängudele saabuski palju
mehi, nende hulgas ka noormees, keda printsess päriselt
armastas.

Olümpiamängud avati suure pidulikkusega fanfaarihelide
saatel ning võistlused võisidki alata. Võisteldi suusatamises,
kelgutamises, suusahüpetes ja uisutamises. Kuningas oli
mängudest suures vaimustuses. Ta pani selga värvikireva
kuningliku spordidressi ning proovis suusahüppeid. Kuid
kuningas oli suur ja paks ning tuli mäest alla nagu kuul,
kukkus lumme ning oleks peaaegu oma nina murdnud.
Rohkem kuningas suusaradadele ei kippunud, vaid istus oma
kuldsele troonil pealtvaatajate hulgas.

Võistlejad pidi osa võtma kõikidest aladest. Mõni võistleja
kartis suusahüppeid, mõni ei seisnud uiskudelgi püsti. Kaks
kõrki võõramaa printsi ronisid kõrgele märke, kuid alla tulla
enam ei julgenud ja kuninga teenrid pidi neile kelkudega
järele minema.

Ainuke mees, kellel kõik võistlusalad hästi välja tulid, oli
printsessi kallim. Ta armastas printsessi nii väga, et pingutas
kõigest jõust. Suure pingutuse tulemusena seesama mees
võitiski olümpiamängud ning sai auhinnaks printsessi koos
poole kuningriigiga. Nad elasid koos kaua õnnelikult ja
korraldasid igal aastal lõbusad taliolümpiamängud. Vana
kuningas oli samuti õnnelik. Ta andis poole kuningriigi
valitsemise noorele kuningale ning käis iga päev mäel
suusahüppeid harjutamas. Kui nad surnud pole, siis elavad
nad veel praegugi.

Elis Järvemäe
3. klass

Vallavolikogu ja vallavalitsuse istungid

12. veebruaril vallavolikogu istungil otsustati

- Taotlema munitsipaalomandisse Koke külas Roiu Reoveepuhastiga Männiku maaüksusega piirnev ala ~2,5 ha.
- Roiu Lasteaed Kukupai ja Sillaotsa Põhikooli ümberkorraldamine Sillaotsa Kooliks.
- Eesti Maaomavalitsusest Liidu üldkoosolekule nimetati Haaslava Vallavolikogu esindajaks Taivo Kirm ja esindaja asendajaks Kristjan Jansen, Haaslava vallavalitsuse esindajaks nimetati Priit Lomp ja esindaja asendajaks Heiki Tooming.
- Kehtestati koolilõuna kulude katmiseks määratud eraldiste kasutamise kord.
- Kehtestati Haaslava valla territooriumil AS-i Emajõe Veevärk tegevuspiirkonnas veevarustuse ja reovee ärajuhtimise hinnad koos 20%-lise käibemaksuga alljärgnevalt:
 - 1) veevarustus 16,81 EEK/m³;
 - 2) reovee ärajuhtimine 20,55 EEK/m³.
 Veevarustuse ja reovee ärajuhtimise hind hakkab kehtima 1. juunist 2010. a.
- Muudeti valla eelarvest makstavate täiendavate sotsiaaltoetuste maksmise korda:

Sünnitoetust makstakse alates 1. septembrist 2010 järgmiselt:

 - 1) Lapsevanemate elukohast sõltuvalt 6000 kr või 4000 kr;
 - 2) 3000 kr lapse sünni registreerinud perele, kui lapse mõlemad vanemad on olnud valla elanikud vähemalt pool aastat enne lapse sündi ja 3000 krooni lapse poole aastaseks saamisel;
 - 3) 2000 krooni lapse sünni registreerimisel perele, kui lapse üks vanematest on valla elanik olnud vähemalt pool aastat ja 2000 krooni lapse poole aastaseks saamisel;

- Matusetoetuse suuruseks määrati 3000 krooni (makstakse alates 20. veebruarist 2010).
- Toimus valla 2010. a eelarve lugemine.

Vallavalitsuse istungitel arutatud küsimused

2. veebruar

- Täiendavate sotsiaaltoetuse maksmine valla eelarvest.
- Sotsiaaltoetuste mittemaksmine.
- Kriisapõllu maaüksusel detailplaneeringu algatamine ja planeeringu koostamise tingimuste kinnitamine.
- Männi tee 5 maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine.
- Roiujärve maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine.
- Haaslava Vallavalitsuse 12.07.2006 korralduse nr 114 „Hoolduse seadmine“ kehtetuks tunnistamine.
- Haaslava Vallavalitsuse 06.05.2005 korralduse nr 92 „Hoolduse seadmine“ kehtetuks tunnistamine
- Hoolduse seadmine.
- Lootusetute võlgade kustutamine.

15. veebruar

- Täiendavate sotsiaaltoetuse maksmine valla eelarvest.
- Hoolduse seadmine.
- Ehituslubade andmine.
- Haaslava Vallavalitsuse 25. augusti 2009. a korralduse nr 196 „Servituudi seadmine“ muutmine.

Ene Silla
vallasekretär

Kultuuri- ja spordikomisjon jagas preemiaid

Tänavust esimest kultuuri- ja spordikomisjoni koosolekut oli minul kui vastsel komisjoni esimehel hea meel kokku kutsuda. Seda peamiselt seetõttu, et lisaks kõige muu kõrval otsustati saabunud avalduste põhjal selle üle, et kuidas jagunevad konkursi „Tuleviku Tähed“ selle aasta preemiad. Preemiad jagati välja hariduse, kultuuri ja spordi valdkonnas ning üks ikka on hea meel tunnustada neid noori, kes on oma tegevustes silmapaistvad ja eeskujuks eakaaslastele.

Preemiad jagunesid järgnevalt:

Spordipreemia: esimene koht Ingar Dubolazov, teine koht Roland Reinvald ja kolmas koht Mait Kaha.

Hariduspreemia: esimene koht Laura Valli, teine koht Taavi Mals ja kolmas koht Ingar Dubolazov.

Kultuuripreemia: anti välja kaks esimest kohta Triin Tõnurist ja Ingar Dubolazov, teine koht Laura Valli.

Lisaks meie noorte tunnustamisele võeti kokku ka „Haaslava Hea Tegu“ küsitluse tulemused. Küsitlus näitas, et kõige enam häält sai Roiu-Päkste kergliiklustee. Haaslava hea teo traditsioonide kohaselt kingitakse vabariigi aastapäevale pühendatud pidulikult aktusel aasta teole/tegijatele

meenetaldrik. Seekord saab taldriku Maanteeamet, kellega koostöös kergliiklustee valmis. Vastajate vahel loositi välja meened ja raamatupoe "Apollo" kinkekaart. Loosimist viis läbi Jaan Undrits. Meened said: Maie Martis, Tiiu Raidla, Katri Romanova. Apollo kinkekaardi sai loosiga Riina Kliimand. Samas on ka hea meel tõdeda seda, et Maanteeamet on võtnud 2010 aastal oma plaani Tõrvandi-Roiu vahelise kergliiklustee projekteerimise, mis on ju meie kõigi suur unistus, et saaks liigelda turvaliselt ja ohutult Roiu, Kurepalu ja Tartu vahel.

Mul on ääretult hea meel, et meie vallas tunnustatakse ja peetakse meeles inimesi, kes seda väärivad. Kuid siin kohal sooviks, et elanikud annaksid rohkem teada oma laste tublidest saavutustest, sest midu ei ole võimalik teid märgata. Samas kutsun ka ülesse inimesi rohkem valla kultuuri- ja spordiüritustel kaasa lööma ning kui kellegil on häid ideid ürituste korraldamiseks või soov ise aidata, siis kindlasti andke oma mõtetest teada e-post: jansen@ut.ee.

Kristjan Jansen
kultuuri- ja spordikomisjoni esimees

Ravimitootjate heategevusprojekt töötutele

16. detsembril 2009 kuulutati avatuks heategevusprojekt, mille abil saavad töötud poole aasta jooksul ligikaudu 150 retseptiravimit heategevuse korras omaosalust maksmata (tasuta) välja osta.

Ravimitootjate Liit sõlmis projekti läbiviimiseks kokkuleppe AS-ga Magnum, kes tagab projekti tehnilise teostuse hulгимүүgi 18 üle eesti asuva apteegi kaudu. Igas maakonnas on vähemalt üks apteek, mis on projekti kaasatud. Tartu maakonnas on projektiga liitunud Tartu Raekoja apteek (avatud 24 h, telefon 7423 560).

Ravimite loetelu on leitav aadressil: <http://www.rtl.ee/heategevus/osalevad-ravimid>

Soodustuse saamiseks peab töötu esitama oma maakonnas projektiga liitunud apteegile koos retseptiga ka töötukassa kohalikust teenidusest väljastatava tõendi.

Projekti algatajate teatel on projekti eesmärgiks toetada ja aidata tööellu naasmisel töötuid, kel talvisel, tavapärasest kõrgema haigestumissagedusega perioodil, võib muidu rahapuuduse tõttu vajalik ravim jääda välja ostmata ning keda halvenev tervis võib hakata takistama uue töö leidmisel. Kellel puudub võimalus vaadata ravimiloetelu internetist, võib helistada telefonil 7446 522,

53 439 209.

Eesti Töötukassa informatsiooni edastas

Liivi Sepp
Hoolekande vanemspetsialist

Noorteprojekt “Üheskoos on parem”

Kuni aprillini kestab Haaslava vallas avatud noortekeskuse projekt “Üheskoos on parem”. Jaanuari ja veebruarikuus on noortel avanenud võimalus lüüa kaasa mitmetes tegevustes. Käsitöö- ja meisterdamisingis valmistasid noored sõbrapäeva eel Annika Kääriku ja Evelin Tartu juhendamisel toredaid pildiraame. Psühholoogiaringsis vaadeldi mälu erinevaid funktsioone ja üritati leida joonistuste põhjal joonistaja isiksusejooni. Spordiringis on saadud teadmised kreeka-romaa maadlusest ja juba ka eelnimetatud alal võisteldud. Kuigi noored on saanud veel treeneri Jarek Lätti ja Enn Tõnissoni käe all väga vähe harjutada, olid tulemused 13. veebruaril Tartus EMÜ Spordihoones toimuvatel Tartu meistrivõistlustel kreeka-romaa maadluses muljetavaldavad:

32 kg Jaan Grosberg 2. koht;

38 kg Rainer Grosberg 1. koht ja Alar Otsa 2. koht;

46 kg Herman Vaht 3. koht;

50 kg Andris Lillemäe 1. koht ja Taavi Traks 2. koht.

Naistemaadluses:

56 kg Diana Michelson 2. koht;

63 kg Anette Traks 1 koht, Tuulike Jaansalu 2. koht ja Pille Vaht 3. koht.

Suurimad tänud kõikidele juhendajatele ja ka meie tublidele noortele osalejatele!

Kõikidest eelnevatest tegemistest ja tulevastest plaanidest leiad kõige värskema info noorteprojekti veebilehelt: noorteprojekt.blogspot.com. Veel ei ole hilja, et ringitegevustest ja tulevastest üritustest osa võtta.

Toredate kohtumisteni!

Maive Otsa
ANK projekti “Üheskoos on parem” projektijuht
maive.otsa@gmail.com

Pallimängudest

Sillaotsa Spordihoones toimus sõbrapäeva korvpalliturniir, kus üksteiselt võtsid mõõtu viis võistkonda. Kõik mängud võitis ja tuli esimeseks võistkond, kes nimetas ennast „Villemi 2“. Meeskonnas mängisid Kristjan Karu, Heiki Vään, Diimar Tarajev ja Erkki Tšurkin. Viimane tunnistati ka oma võistkonna parimaks mängijaks.

Teise koha sai kolme võiduga meeskond nimega EPA, kus mängisid Mihkel Kirm, Priit Raja, Andres Vaan, Karl-Martin Müür ja meeskonna parim Heimar Juhanson.

Kolmas koht läks külalisvõistkonnale Mäksa vallast, Kavastu külast. Nende parim oli Kaspar Konist, mängisid veel Erkkö Veider, Janek Siian, Janar Noormägi, Priit Salumets ja Jonatan-Anti Adomoniene.

Neljas koht kuulus võistkonnale nimega Roiu, kus mängisid Kristjan Kirm, Jorma Kõõra, Silver Tennosaar, Enn Kull ja võistkonna parim Eigar Juht.

Viienda kohaga pidi leppima seekord võistkond Jansenid, kus mängisid Rain Jansen, Margus Jansen, Kaupo Jansen, Kait Arujõe, kes oli ka meeskonna parim, Janek Kүүn ja Ingar Dubolazov. Turniiri resultatiivsemad mängijad olid Erkki Tšurkin 73 punktiga, Eigar Juht 53 punktiga ja Priit Raja 52 punktiga. Suur tänu Haaslava Vallavalitsusele, Haaslava Spordiseltsile, Haaslava valla noorkotkastele,

Tartumaa Arendusseltsile, Tartumaa Spordiliidule, kes kõik andsid oma panuse võistluste kordaminekuks.

Ilmatsalus peeti juba 34. korda Emajõe Talimängud, kus osalesid Emajõega piirnevate valdade esindused. Haaslava vald võttis osa meeste võrkpalliturniirist ning seda edukalt. Alagrupimängudes võideti Luunja, Ülenurme ja Vara võistkondi tulemusega 2 : 0. Finaalmäng Tartu valla esindusega oli pingelisem, kuid 2 : 1 võiduga saadi siiski esikoht. Meeskonnas mängisid Kaimar Vahelaan, Kristjan Kais, Andres Ottender, Raivo Simson, Priit Põldmaa, Ando Jukk, Madis Hünerson ja Rain Raud.

Lähiajal on algamas Tartumaa Talimängude turniirid nii võrkpallis kui ka korvpallis. Mõlemal alal sihivad Haaslava meeskonnad kõige kõrgemaid kohti. Võrkpallurid mängivad Nõo Spordihallis ja korvpallurid Kambjas. Kellel on huvi, tulge vaatama ja kaasa elama, täpse ajakava leiate Tartumaa Spordiliidu koduleheküljelt www.maaspordiliit.ee.

Keda pallimängud ei huvita, siis Vooremäel on üle aastate parimad suusarajad.

Tiit Kruusement
Sillaotsa spordihoo juhataja

Sutlema külapäev 585

Sutlema Küla Selts pöördub üleskutsega Sutlema küla endiste elanike poole üle kogu Eestimaa.

7.augustil toimub Sutlema külapäev 585. Sinna ootame kõiki endisi, praegusi ja tulevase külaelanikke ja kõiki teisi, kel huvi meie küla tegemiste vastu. Suure fotonäituse sellel päeval tahaksime juba üles riputada uude seltsimaja hoonesse.

Aprillis, kui ilm lubab, alustatakse Sutlema külas juba kaks aastat planeeritud seltsimaja ehitusega. Puuduoleva raha loodab külaselts kokku saada annetustest.

Tänapäeval ei juhtu just tihti, et üks küla ehitab endale kooskämimiseks uue maja. Raplamaal, Kohila vallas asub selline armas küla nagu Sutlema. Ja seal oleme oma maja ehitamist kavandatud juba 2008. aastast ja nüüd oleme asjaajamisega jõudnud niikaugemale, et hakkame taotlema ehitusluba.

Kui külaselts otsustas seltsimaja ehitada, tegime taotluse PRIA-sse, saamaks ehituseks vajalikku toetust. PRIA-lt saime projekti elluviimiseks 855 440 krooni, Kohila Vallavalitsusest toetas 131 200 krooniga. Kuid vajalikust summast jääb puudu veel 97 353 krooni. Selle kokku

saamiseks palumegi endiste külaelanike ja/või nende järeltulijate abi.

Annetuse saab kanda MTÜ Sutlema Küla Seltsi a/a 221048316988.

MTÜ Sutlema Küla Selts on kantud tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimekirja. Tasub meelde tuletada, et ärkamisajal ja eelmise iseseisvuse ajal olidki korjandused need, millega kogukonna jaoks vajalikke hooned ehitati.

Seltsimaja hakkab ehitama Tuka KV OÜ, kes on tellinud juba ehitusprojekti. Tulevane seltsimaja tuleb poolteistkorruseline. Üles tulevad kontoriruumid, avalik internetipunkt ja köök, alla suur ruum kokkusaamisteks ja olmeruumid, sh saun. Niisamuti on planeeritud ruum, kus saab edaspidi hoida MTÜ käsutusse antud ja praegu seltsi liikmete kuurides talvekorteris olevaid suuremaid esemeid (murutraktor, kikingu kiik).

Lisainfo: <http://www.kohilakylad.ee/?id=23&keel=ee>

Fotod: <http://nagi.ee/photos/SUTLEMA580/>

Email: sutlema@hot.ee

Silvi Kohu ja tema kokaraamatud

Raamatud peidavad endas tarkusi ja teadmisi, kellegi poolt juba varem läbielatud kogemusi. See, kui kaasakiskuv üks või teine lugu on või kuipalju on selles sarnaseid tundeid, mõtteid meie endi omadega, määrab ka raamatu asukoha raamaturiiulil.

Kokaraamatud vaevalt et kellelgi just elutoa raamaturiiulitel puhkavad, pigem on nende koht ikka köögis ja hästi kättesaadaval kohal.

Viimasel ajal on meie raamatupoe lette tabanud elulooraamatute üleküllus. Oma kirevad eluteed on kaante vahele kirjutanud küll noored ja vanad, tuntud ja rohkem tuntud isikud. Ent ka praktilise väärtusega kokaraamatuid on ikka ja jälle lugejatele pakutud.

2009. aasta sügisel ilmus kirjastuse Varrak trükis Silvi Kohu raamat „Kodune kokaraamat“. Tegemist on stiilse ja üpriski mahuka kõvakaanelise raamatuga, milles autor on ära toonud üle viiesaja retsepti. Nagu raamatu tagakaanel kirjas on, siis leiab raamatust nii hommiku – ja lõunasööke, pidulikke praade, magustoite ning hõrke küpsiseid.

Silvi Kohu, kes elab Haaslava vallas, Aadami külas oli lahkelt nõus pajatama oma kirest kokanduse ja kokaraamatute tegemise vastu.

„Huvi kokanduse ja kokaraamatute koostamise vastu – kust see huvi Teil pärineb?“

„Teate, meie peres, nii minu ema kui minu mehe poolt on kõik perenaised ikka väga toimekad olnud. Mu mehe vanaema töötas oma nooruses kokana Tartus vene rahvusest aadlike juures. Ja seepärast oli tal tohutult palju häid retsepte. No ja eks tema püüdis ka mulle oma tarkusi edasi anda ja õpetada. Aga ega siis kahekümnene kedagi kuula, ise ollakse tark, õpetada pole mõtet. Tagantjärele mõtlen, et see oli ikka üks suur nooruserumalus, et lasin sellisel võimalusel käest libiseda. Olen seda kõvasti kahetsenud.

Aga nii see oli, et kui perekonnas oli tubli perenaine ees, siis ega mina tahtnud ka alla jääda. Nii see huvi mul tekkis. Pean vajalikuks siinkohal märkida, et ma ei ole päevagi töötanud kokana. Omas kodus olen ma ülemkõik ja minu kodus on minu kokandusalaste tööde hindajad.“

„Millal ilmus esimene raamat?“

„See oli üheksakümnendate alguses. Töötasin tol ajal Eesti Raamatus ja otsustasin teha oma esimese raamatu – „Koogid“. See oli mul kõige menukam raamat. Tiraaž oli üle 20 tuhande eksemplari. Ja siis mõtlesin, et miks mitte edasi proovida. Järgmisena ilmus raamat „Küpsised“. Pean siinkohal ütleva, et mu ema tegi imehäid küpsiseid. Meil oli nii, et kui keegi sõitis kuhugi või oli pidu tulemas, siis ütlesime ikka, et küpsisevabrik tuleb tööle panna ja ema vuhkis küpsiseid teha. Temaltki sain palju retsepte ja eks kogemusi ka. Edasi hakkas koostama juba „Piruka raamatut. Nii see oli.“

„Kuidas Teie raamatute ideed ja käsikirjad sünnivad? Milline raamat nende hulgas on teistest armas?“

„Teate, kui raamatu tegemist alustada, ükskõik millist neist, siis see algus on väga huvitav. Samas on see ka raske, sest paika tuleb panna süsteem, kuidas raamat üles ehitada. Kui aga selle paika saab, siis edasi minna on juba lihtne. Vaatate, mida ja kuipalju ja milliseid retsepte katsetada. Raamatu lõpetamine – siis on tühimust küll suur ja siis ma ei taha tükil ajal ei pirukaid ega kooke teha.

Viieteist aastaga on mul valminud kaksteist raamatut. Esimestel aastatel käis töö mul kiiremini, viimastel aastatel kulus selleks aga rohkem aega. Näiteks „Hoidistaja käsiraamat“ võttis mul palju aega.

Kui lemmikutest rääkida, siis „Rootsi lauda“ pean oma kõige paremaks raamatuks. Sel ajal, kui mul tekkis mõte seda raamatut teha, siis meil taolise sisuga trükiseid veel polnud. Ja muidugi konsulteerisin vastava ala spetsialistidega, et mitte väga puusse panna. Pärast ütleski üks abiline Tiiu Silm, et tema, kes on terve elu töötanud toitudest, ei oleks küll riskinud seda raamatut kirjutama hakata. Aga mina riskisin, sest rumalusest ei osanud hirmu tunda. Ja sel korral oli sellest abi. Raske oli, aga hakkama sain.“

„Kes on Teie autoriteedid, eeskujud?“

„Kindlasti Salme Masso ja hoidiste osas Hilda Ottenson. Tema raamat „Hoidised“ oli mulle ikka nagu piibel kohe. See andis mulle kindlustunde, mis oli eriti vajalik, kui tegin ise erinevaid hoidiseid. Ja meil teisigi on väga palju häid kokaraamatute tegijaid.“

„Teie esimesi raamatuid saatis edu, mis kindlasti andis Teile kindlust luua uusi raamatuid. Kas kõik Teie viisteist raamatut olnud ühtemoodi edukad?“

„Jah, mõne raamatuga ei läinud mul nii hästi. Näiteks „Pannkoogi raamat“, sellega läks mul lootusetult halvasti. Ning muidugi nüüd viimastel aastatel on raamatuturg nii hullusti täis, ega siin ei saa eriti riskida.“

„Kuidas hindate teiste autorite kokaraamatuid? Näiteks Anni Arro omi?“

„Anni Arro on väga huvitav inimene, ta teeb head reklaami ja muidugi on tema raamatud ilusasti kujundatud. Väga maitsekad. Kokaraamatu puhul on oluline piltide olemasolu. Minu viimases raamatus pilte aga pole, kuna raamatu eelarve ei võimaldanud seda.“

„Tulles tagasi Teie „Koduse kokaraamatu“ juurde, siis raamatut sirvides jäi mulle silma, et siin on tegemist põhiliselt eesti toitudega ja meile harjumuspäraste maitseelamustega.“

„Ma mõtlesin tükk aega, mis selle raamatu pealkirjaks panna. Mitu varianti oli. Aga see sõna kodune, mis seal pealkirjas on, see on omadussõna kodune, kodused retseptid. Ja tõesti, minu raamatus on lihtsad retseptid. Mis puutub toitude maitsestamisse, siis siin olen ma väga konservatiivne. Mul on niisugune põhimõte, et üks maitse ei tohi lüüa toidu maitset üle. Näiteks kui teeme lambaliha, siis olgu see lambaliha, miks me peame iseloomulikku maitset peitma? Samuti soovitan hoiduda üle maitsestamisest. Ei ole vaja panna väga palju erinevaid maitseaineid, üks peaks domineeriv olema.“

Ja ma pean siinkohal ütleva, et enda suhtes olen ma küllaltki range, sest ma pean ju vastutama selle eest, mis mul raamatusse kirjutatud on. Siin ei saa mütsiga lüüa. Kuigi jah, olen kirjanduses kohanud küll retsepte, mille puhul selline tunne võib tekkida.

Ei ole ju mõtet toitu üle maitsestada erinevate eksootiliste maitseainetega, milleks? Meie oma kodumaiste maitseainete ja – taimedega saab seda väga hästi teha. Pealegi, mida lihtsam, seda geniaalsem! “

„Kuidas suhtute teiste rahvaste toitudesse, maitsetesse?“

„Minu abikaasa on gurmaan ja raamat „Rahvaste toite“ on meil juba „kapsaks“ tehtud. See tähendab, et iga retsepti kõrvale oleme teinud märkme, mis kuupäeval seda rooga valmistasime ja kuidas maitset. Teen lasanjet ja makaronirooga ehk pasta carbonarat singitükkidega. Aga siinkohal tahan märkida, et meil nimetatakse kõiki makaronitoite kohe pastadeks. Eesti keeles on aga sõnal *pasta* mitu tähendust ja katsume ikka makaronirooga hakkama saada.“

„Milliste roogadega üllatate oma külalisi?“

„Kui ma veel Tartus kirjastuses töötasin, siis oli meie kollektiivil traditsioon koguneda iga kuu esimesel kolmapäeval minu poole ja eks ma neid siis kostitasin erinevate küpsetistega. Aga praegu ma naudin seda, et saan olla omaette. Ja kui toimuvad sünnipäevad või muud kokku saamised, siis olen selliste traditsiooniliste toitude pooldaja.“

„Oma kokaraamatutega olete kindlasti mõjutanud paljusid lugejaid. Kas nende hulka kuuluvad ka Teie pereliikmeid ja kuivõrd nad jagavad Teie toidueelistusi, valikuid?“

„Kui me abikaasaga käime laatadel raamatuid müümas, siis ostjad ikka küsivad, et kas oleme neid roogasid ka ise katsetanud, proovinud. Ja selle peale vastab minu abikaasa, et palun vaadake minu peale ning te näete, et kõik asjad on edukalt ära katsetud. Tema on ka laatadel vastanud küsimustele, kas raamatutes keerukad või kerged retseptid, et keeruline retsept ei mahuks ju nii väikse lehe peale ära. Nii et abikaasa Andrese kohta võin öelda küll, et jagame ühiseid arusaamasid toidutegemisest. Meie poeg oskab valmistada väga häid liharoogi. Ja pojapoeg peab lugu heast toidust, seda siis nii ise valmistades kui ka nautides.“

Lõpetuseks jagas Silvi Kohu ühe praktilise näpunäite, kuidas marju sügavkülmas hoidmiseks ette valmistada. Temal on selleks otstarbeks tehtud papialus, mille peale ta marjad laotab. Seejärel asetab ta marjad 3-4 tunniks kiirkülmetusse, et need läbi külmuksid. Seejärel paneb ta marjad suletavatesse (minigripp) kilekottidesse. Nii ei jää marjad ühte puntrasse kokku ja neid on hiljem hea toiduks kasutada.

Roiu raamatukogu tänab autorit Silvi Kohu, kes on kinkinud raamatukogule alljärgnevad raamatud.

1. Küpsised (1994);
2. Pirukad (1995);
3. Salatid (1996);
4. Koogid (1998);
5. Rootsi laud (1999);
6. Vormiroad (2000)
7. Soolased hoidised (2000);
8. Magusad hoidised (2001);
9. Pizzad ja lahtised pirukad (2001);
10. Muna? Muna! (2007);
11. Hoidistaja käsiraamat (2008);
12. Kodune kokaraamat (2009)

Ilona Vaagen
kultuuri- ja spordinõunik

Sul ees olgu või mägi...

Vanade araablaste ütlemise järgi „Abielu on kui ümberpiiratud linn – need kes on sees, tahavad välja ja need kes on väljas, tahavad sisse.“ Võib olla ei ole asjalood alati nii, aga mehe ja naise vahelised suhted on andnud peamurdmist juba Aadamast ja Eevast alates.

1920.-1930. aastatel ilmusid Tallinnas „abielulise sisuga“ ajalehed - „Kosjaleht“ ja „Abieluleht“. Lahati teemasid, nagu: „Sellest, kuidas Jumal lõi naise“, „Abielu psühholoogilised alused“, „Kas armunu mõistusega on kõik korras“, „Mis paistab meesterahvale naisterahva juures kõige enim silma“, „Missugune on kõige parem mees“, „Meesterahvaste veidrused ja nendest jagusaamine“, „Naisterahva kõige paremad omadused“, „Kas armukadedus on haigus“ jne. Ilmusid ka tutvumiskuulutused:

„Elu tormides karastatud veerandsaja aastane meesolevus, keda saatus metsalaande on paisanud, on nõus kirjavahetusse astuma naisinimestega. Päevapilt on kindlasti nõutav, korrektsus garanteeritud. Edaspidi võib kõike juhtuda“

„Sobitajatele tähelepanemiseks! Haruldane võimalus. Maksan 25 000 marka sellele, kes juhatab ja kui vaja aitab tuttavaks saada neiuaga, kellega astun abielusse, sel korral, kui ta on meeldiv, terve, intelligent, keskmise iseloomuga, musikaalne, rikas, ilma minevikuta ja mitte üle 28 aastat vana. Tasu maksan kirjaliku lepingu järgi, pärast abiellu astumist.“

„Noor intelligentne daam otsib tutvust meeldivate ja rikaste meeskodanikkudega, et need Saksamaa reisi kinni maksaksid.“

„Tutvust soovib naisemees naiskodanikuga, kes tahab mulle teiseks naiseks olla, ainult need kirjutagu, kes saladuse garanteerivad.“

„Kindel kavatsus astuda abielusse naisolevusega, kellel vähemalt 50 000 margaline aineline tagatis on. Ainult tõsised pakkumise leiavad vastust.“

„Keskealine härra soovib intiim tutvust allaheitlikkude neidude, daamide või leskedega, kellel omaette tuba on.“

„Paksu kõhuga ja mitte õhema rahakotiga vanapoolsete härradega soovib kirjavahetust ja huvituse korral ka lähemat tutvust noor, lõbus, laitmatu välimusega, intelligentne preili.“

„Rikas vanamees, kes elus juba kõik marjad maitsnud ja kellel enam miski asi uudis ei ole, soovib vahelduseks noorte vallaliste preilidega tutvuda.“

„Haloo naisolevused. Geniaalsete äriliste kalduvustega, ausa ja julgemeelse iseloomuga, täiskarsklane 35 aastane soliidne noormees soovib tutvuda ausa ja õrnatundelise naishingega provintsist, kellega ühiselt luua mugav ja armas kodu – „Õnnela.“ Kodu, kus valitseks täieline armastus ja seltsimehelikkus.“

„Haritud noormees soovib kiiresti abielluda meeldiva, majanduslikult kindlustatud naisolevusega, kes suudaks mind päästa elu surmavast kuristikust. Aidake.“

Mõnel puhul olid ka meie valla inimesed armastuskolmnurkade tegelasteks.

„Postimees“ nr 261 – 17. november 1901

„Armastuslugu.

13. novembril oli kohalikus rahukogus Haaslava valla elaniku Liisa M. nõudmine meie linna kodaniku August Beckmanni vastu arutlusel. Liisa M. nõudis Beckmanni käest nende abieluta sündinud lapse kasvatamiseks abiraha ja rahukohtuniku juures oli otsuseks tehtud, et Beckmann 10 aasta jooksul iga kuu 2 rubla peab lapse kasvatamiseks maksma.

Selle otsuse kinnitas rahukogu. Sarnane armastusloo tagajärg ei meeldinud aga peigmehele ega tema seaduslikule naisele. Kohtust ära minnes oli Beckmanni naine Liisa M. riidu norima hakanud, siis oli ka Beckmann ise Liisa M. kallale läinud ja

temale haava pähe löönud. Haavatu viidi verisena haigemajasse ja süüdlane võeti vahi alla.“

„Postimees“ nr 134 – 18. mai 1934

„Kui vanal mehel on noor naine.

Hiljuti juhtus H. vallas omapärane juhtumine. Laadapäeval pöördus ühe seal korda pidava politseiametniku poole keegi talumees, avaldades, et tema naine olevat omavoliliselt laadaplatsilt teadmata kuhu ära viidud. Mees palus politsei kaasabi naise otsimiseks. Hiljem selgus, et mingisugusest süüteost ei saanud siin juttugi olla, kuna naine, kes mehest üle paarikümne aasta noorem, oli laadal igavust tundes teinud linnhärreda väikese huvireisi naabervalda, saabudes koju alles järgmise päeva hommikul.“

„Postimees“ nr 117 – 2. mai 1936

„Naisevõtmise ajas talu rendile.

Tartust mitte kaugel, H. vallas elas perepoeg, kellel oli kenake talu ja kaks pruuti. Aga mis peremees sa ikka oled, kui sul pole naist, ütles isa, kes oli veel talu pärisperemees. Poeg sai asjast aru, tõi ühe pruudi koju ja hakkas tegema ettevalmistusi perekonnaseisu ametniku juurde minekuks. Arm teise pruudi vastu aga ei roostetanud. Mõne nädala jooksul võttis asi sellise pöörde, et perepoeg hakkas peaaegu iga õö käima teise pruudi juures ja päeval magas kodus. Isale seesugune asi just väga ei meeldinud, võttis talu poja käest ära ja andis võõrale rendile, et pojalt oleks rohkem vaba aega oma pruutidega tegelemiseks.“

„Tartumaa Teataja“ nr 135 – 17. november 1937

„Oli korraga kahe naise mees.

Tartu ringkonnakohtus oli arutlusel Paul O. süüdistus kahekordses abiellumises. Mäe valla perekonnaseisu ametnik registreeris 29. juunil 1932 seaduslikku abielusse Paul O. ja Anna L. Paul O. asus 1935. kevadel kaitsevække sundaega teenima, kust ta aga sama aasta augustis põgenes. Väejooksikuks olles muretses P. O. endale Värskas apostliku õigeusu koguduse perekonnaseisu ameti poolt välja antud ristimistunnistuse Joann Mätiku nimele välja, ning nõutas selle tunnistuse abil Haaslava vallavalitsuselt enesele ka vastava isikutunnistuse.

Paul O. asus Mätiku nime all jaanuaris 1936 elama Haaslava valda. Seal tutvus ta neuu Hilda Aliide R-ga. Viimase ees esines Paul O. jõuka poissmehena ja tegi ettepaneku abiellumiseks. 23. veebruaril 1936 registreeriti Võnnu Eesti Evangeeliumi Luteri usu koguduse perekonnaseisuametniku juures Paul O. ja Hilda Aliide R. abielu. Varsti aga tuli kahenaisepidamine avalikuks ja kelm võeti vahi alla.

Ringkonnakohtus karistas Paul O. selle süüteo eest 2 aastase vangistusega. Väejooksmise eest seisab kohtuprotsess veel ees.“ Lõpuks lugu, mis peaks pakkuma huvi sugudevahelise võrdsuse asjatundjatele:

„Postimees“ nr 43 – 22. veebruar 1923

„Rõhutud abielumeeste hädakisa.

Oleme mõndagi kuulnud naisõiguslastest väljamaal. Uudiseks on saanud meesõiguslaste tekkimine, kes naistele osaks saanud õiguste üle hädaldavad.

Mees ei või enam omaenese varanduse üle ilma naise nõusolekuta otsustada. Naine võib nende ühiseid lapsi kergemeelselt või koguni pööraste mõtete järgi kasvatada ja oma pahurat tuju mehe kallal lahutada, ning mingisugused õigused ei kaitse meest. Naine võib oma kodu unustada, terve päev keelt peksta ja ümber lonkida, võimatuid sööke lauale tuua, mehe tagant raha võtta ja meest ülekohtuselt abielurikkumises süüdistada. Naine tohib mehe au rüvetada, kuna ta viisakusetult riietub, kirju kinonäitlejatele saadab ja meest naeruvääriliseks teeb, ennast poliitikasse segades. Ja mees on abitu.“

Tegevused Sillaotsa Põhikoolis

Uus õppeveerand algas rohke lumega ja seetõttu lisasime kalenderplaani lumelinna ehitamise päeva. Valitud kuupäev nihkus küll suurte külmade tõttu edasi, aga neljapäeval, 4. veebruaril sai asi teoks. Lumelinna planeerisime ehitada spordihoone ja koolimaja vahelisele alale, kus parkla servas kõrgusid sobivad lumevaalud. Eelnevalt oli iga klass mõelnud valmis idee ja vastavalt sellele jagasid korraldajad neile sobiva suuruse ja kujuga lumekuhilad.

Lumelinna ehitamiseks olid õpilased tööõpetuse tundides ja meisterdamisingis valmistanud üle 20 väikese lumekühvli. Võistkonnad pidid tegema meeskonnatööd ja üksteist aitama ning omavahel tööriistu jagama. Paaritunnise tegutsemise järel valmis igal klassil oma meistriteos. Töodes hinnati ideed, teostust, praktilisust ja vastupidavust. Selgus, et iga klassi võistlustöös oli see miski, millega just nemad silma paistsid.

Nii osutusid konkursi võitjaks kõik:

1. – 4. klassi LUMELOSSID - suurepärase idee ja hästiteostatud kavand
5. klassi KINDLUS - omapärane kujundus ja praktiline lahendus
6. klassi SILD - tore idee kooli logo reklaamimiseks, viimistletud tulemus
7. ja 8. klassi algselt planeeritud tiigrist ümbersündinud PÄÄSUKE - huvitav idee ümbersünd ja väga töömahukas teostus
9. klassi ELEVANT - vahva üllatusmoment ja meisterlik teostus

Koolipere lemmiku tiitli pälvis 7. ja 8. klassi võistlustöö.

Ehituspäeva lõpus said osalejad sooja teed ja saiakese. Tänuõnad kõigile osalejatele ja kaasaaitajatele!

Esmaspäeval, 15. veebruaril tähistasime sõbrapäeva. Eelnevalt koolis läbi viidud küsitluse tulemusel selgusid meie kooli kõige sõbralikumad õpilased ja töötajad, keda tunnustati kogunemisel kooli ees. Traditsiooniliselt oli koridori paigutatud sõbrapostkast, kuhu said õpilased postitada omavalmistatud kaartidel õnnitlusi ja häid soove sõpradele.

Päeva jooksul toimus ka südame otsimise võistlus, kus vahetunnis tuli leida võimalikult palju eelnevalt koolimaja peidetud pabersüdameid. Kõige rohkem südameid kogunud õpilasi ootasid auhinnad. Päeva stiil oli punane ning kõige stiilsemalt riietunud õpilane ja õpetaja pälvisid samuti auhinna. Sõbraliku päeva lõpetas sõbrapäevadisko.

Tantsuõhtu ansambliga Anna minna Priiuse seltsimajas

26. veebruaril toimub Priiuse seltsimajas selle aasta esimene tantsuõhtu. Seekord astub lavale ansambel Anna minna Põlvast. Nende muusikat võib iseloomustada kui ehedalt ehtne ja eestimaine. Kodulehel iseloomustavad nad ennast nii: „Ansambel Anna minna tegutseb juba üle kümne aasta. Anna minna on esinenud paljudes paikades üle terve Eesti. Ansambli on olnud algusest peale kindel põhimõte mängida

16. veebruaril tähistasime vastlapäeva. 1. – 4. klass pidas vastlapäeva klassiõhtut, ülejäänud klassid käisid koos oma õpetajaga liugu laskmas, kõigile oli tellitud vastlakuklid.

5. klass tähistas vastlapäeva lausa koolis ööbimisega – perepäev-klassiõhtuna.

Lumerikas talv ja kooli soodne asukoht Vooremäe läheduses on toonud meile külalisi Kavastu Algkool-Lasteaiast, Laeva ja Kuuste koolist. Tutvustasime külalistele oma kooli, samuti Vooremäel sportimise võimalusi ning korraldasime ka väikese koolidevahelise võistluse.

Veebruaris toimus ka põnevate võistlustega loodusnädal. Valmistati lumehelbeid, jälgiti jääpurikate kasvamist, võisteldi lumekuulide kottiajamises ja loodusviktoriinis.

Ajaloo- ning ühiskonnaõpetuse nädalal arutlesid õpilased teemal „Miks ma armastan Eestimaad?“ Põhjused, miks neile Eestis meeldib, olid näiteks:

- vabadus
- siin tundub, et maailm on nii väike: kõik teavad kõiki, meeldivad kokkusattumisi on palju
- kõik on omad, kokkuhoidmistunne on suur
- rahvas on suhteliselt tolerantne
- neli erinevat aastaaega, reisimiseks pole palju põhjust
- tublid sportlased, kirjanikud, lauljad jne
- siin on turvaline
- inimestel on õigused
- haridus (tasemel)
- valged jõulud (enamasti).

22. veebruaril toimub Sillaotsa Põhikoolis direktori ning vallavanema vastuvõtt parimatele õpilastele ja nende vanematele ning 23. veebruaril kogu kooliperele vabariigi aastapäeva tähistav aktus.

Veebruaris saime häid tulemusi koolivälistelt olümpiaadidelt ja võistlustelt. Vabariiklikul A.H. Tammsaare loomingu võistlusemängul Albus saavutas 6. klassi õpilane Rainer Grosberg 3. koha. Maakondlikul matemaatikaolümpiaadil saavutas 5. klassi õpilane Andre-Loit Valli väga tubli 2. koha. Maakondlikul bioloogiaolümpiaadil saavutas 6. klassi õpilane Hendrik Silm 5. koha.

Meie õpilased osalesid ka maakondlikul keemiaolümpiaadil, küünlapäeva luulekonkursil Elvas ja Tartumaa koolinoorte meistrivõistlustel murdmaasuusatamises Lähel.

Ees on ootamas kevadkuu märts uute ideede ja tegemistega!

Reet Hüsson
arvutiklassi- ja huvitöö koordinaator

Haaslava valla kultuuri- ja spordiüritused

26.02.2010	Tantsuõhtu Priiuse seltsimajas. Tantsuks mängib ansambel Anna minna	Kell 21.00
12.03.2010	Emakeele päevale pühendatud aktus Priiuse seltsimajas	Kell 17.00
14.03.2010	Pensionäride pidu Priiuse seltsimajas. Veetlev Leedi 2010 valimine	Kell 12.00
19.03.2010	Teatriabonoment. Draama „Loss“ Vanemuise väikses majas	Kell 19.00
28.03.2010	Sulle-Mulle Täika	Kell 12.00

ainult „elus“ muusikat. Koosseisu kuuluvad Andrus Paabut – mandoliin, Mait Leotoots – akordion ja Peeter Änilane – basskitarr. Lisaks rahvalikule muusikale, kus domineerivad valsid ja polkad, teeb Anna minna ka nalja ja mängu ning meiega juba igav ei hakka!“

Kutsun kõiki lõbusas meeleolus tähistama kodumaa sünnipäeva!

Informatsioon

- Reedel, 5. märtsil, kell 18.00 olete oodatud Sillaotsa spordihoonesse, et arutada aeroobikagrupi loomise üle spordihoones või Priiuse seltsimajas. Kes antud päeval kohale tulla ei saa, ent trennist huvitatud on, palun võtta ühendust e-maili aadressil tiit.kruusement@mail.ee või telefonil 55566220.
- Eesti Eramets OÜ ostab metsakinnistuid.
Info tel 5072544 info@eramets.ee, www.eramets.ee
- Soovin osta metsaga kinnistu ja talukohta.
Tel 5047436 caravanm@gmail.com

ÕNNITLEME JUUBILARE

Leida Raevald
Elüda Dubolazova
Anne Koni
Ingrid Zirk
Maria Oks
Maire Anni

Politseiteated

- ✓ 27.12.09 a päeval tungiti korteriomaniku tahte vastaselt ukse lõhkumise teel Unikülas asuva kortermaja korterisse. Kuna sissetungijad korterist otsitavat ei leidnud, võtsid nad minnes kaasa ahjuroobi. Asjaolude väljaselgitamiseks alustas politsei kriminaalmenetluse.
- ✓ Ööl vastu 29.01.10 a varastati Ignase külas asuvalt kinnistult 200-liitrine vaat koos seal olnud diiselküttega. Asjaolude väljaselgitamiseks alustas politsei kriminaalmenetluse.
- ✓ Ajavahemikul 16.01-23.01.10 a on Aardla külas kortermaja korterist varastatud kuldehteid. Asjaolude väljaselgitamiseks alustas politsei kriminaalmenetluse.
- ✓ 26.01.10 a õhtul leiti Ignase külas, Pikamäe tee kortermaja korteris surnud meesterahvas. Kiirabi surnul vägivalla tunnuseid ei avastanud.
- ✓ 30.01.10 a kella 20.58 ajal teatati politseile, et Roiu alevikus Kesktänaval on inimene pikali. Kohalesaabunud patrull ei leidnud koha peal abivajavat inimest, küll aga vajas meedikute abi väljakutse teinud isik.
- ✓ 04.02.10 a kella 18.42 ajal teatati politseile, et Aardla külas teeäärses lumehanges on pikali meesterahvas koos

jalgrattaga. Kohalesaabunud politseipatrull ja kiirabi ei leidnud kedagi.

- ✓ 06.02.10 a hommikul kutsuti politsei Uniküla külas asuvasse elamusse, kus joores külaline hakkas omavolitsema ja lõhkuma majas olnud vara. Omavolitseja toimetati kohalesaabunud politseipatrulli poolt arestimajja kainenema. Asjaolude väljaselgitamiseks alustas politsei väärteomenetluse.

- ✓ 13.02.10 a kella 15.20 paiku kutsuti politseipatrull Ignase külla Pikamäe tee kortermajja, kus pidi olema tüli ja kaklus. Kohalesaabunud politseipatrull leidis eest seltskonna, kes meeldivalt tarvitasid alkoholi, kellelgi pretensioone ei olnud ja menetluse alustamist ei soovitud.

- ✓ 15.02.10 a kella 00.15 ajal kutsuti politseipatrull Roiu aleviku Männi tänava kortermajja, kus joores ja vaimselt ebastabiilne isik läks naabrile kallale. Agressiivne isik toimetati kainenemisele.

Harras Tiisler
 ülemkonstaabel

Mälestame lahkunut

Raivo Saarekivi
24.07.1959.- 26.01.2010

airok
NÜÜD MÜÜGIL!
TÖÖSTUSGAASID ja MAJAPIDAMISGAASID
MAJAPIDAMISGAASI KOJUVEDU 1626

Taivoster OÜ Tartu, Turu 63, tel 52 093 84 • Avatud: E - R 8 -18 • L 10 -15